

Sandgrund – en epok som gått i graven

NYA BEKANTSKAPER. Här vid baren har säkert en och annan ragningsreplik uttalats.

OMTYCKT BAND. Sten Nilsson i Sten & Stanley, ett band som spelat mycket på Sandgrund och varit väldigt uppskattade.

POPULÄRT. Till Sandgrund kom besökare från nästan hela Sverige och även Norge under stora delar av förra seklets andra halva för att dansa och äta gott.

Foto: STUDIO PÅN

VYKORT. Så här såg det ut på Sandgrund från början. Sveriges då modernaste restaurang.

Sandgrund har varit ett starkt varumärke för Karlstad. Under årtionden har stället lockat danssugna från när och fjärran. Nu är det ganska precis tre år sedan Sandgrund blev Blue Moon Bar. En epok var över och en ny tog vid.

När Sandgrund nämns är det många som får något nostalgiskt i blicken. Många nya bekantskaper har inletts till svängiga dansbandstoner under stället drygt 40-åriga historia.

På 1950-talet var Stadsträdgården i stadsparken ett mycket populärt tillhåll. Sommartid roade man sig där och vintertid på Grand hotell som låg i nuvarande klädbutiken Cubus lokaler. En pyroman satte stopp för vidare förlustelser i Stadsträdgården 1959. I och med det startade Sandgrunds historia.

Det var byggmästare Paul Jardeby som byggde och drev restaurangen vid Klarälvens strand. I början av 60-talet räknades den som en av landets största och modernaste. Ganska snart började man med danskvällar.

Sven-Erik Magnusson och Ingvar Karlsson i Sven-Ingvars blev bekanta med Paul Jardebys kamrer som skötte bokföringen.

– Vi var där när det var kontinental restaurang och dansade och kåkade, minns Sven-Erik Magnusson.

Baldakinenkedjan

Efter cirka tio år blev det dags för Jardeby att avyttra och ett tag var det tal om att Sven-Ingvars skulle köpa Sandgrund. Då dök det upp två her-

rar, Per-Olov Sandberg och John Owen i Baldakinenkedjan. Sven-Ingvars träffade dem i Stockholm och det visade sig att John Owen älskade deras musik. Sven-Erik Magnusson la några väl valda ord hos Paul Jardeby och det blev så att Baldakinenkedjan köpte Sandgrund.

Morgan Ödman började som restaurangchef 1973 vilket han arbetar som fortfarande, nu tillsammans med en person till, fast på Blue Moon Bar.

Från början var det bara kontinental dansband som spelade på Sandgrund. Men så småningom började de satsa på svenska band vilket de var först med i Sverige. Det var dans fem dagar i veckan. Allra bäst var tisdagar.

På den tiden var konkurrensen om dansbandspubliken stor. Några pubar eller diskotek hade ännu inte dykt upp i Karlstad. Stadshotellet körde dans i sin nattklubb Nattinatti. Hotellet som numer är Gustaf Fröding hotell körde också dans. Till Tynäs gick dansbåtar från Inre hamn.

Hela resan

På Sandgrund var det full fart. För folk i hela landet var Karlstad synonymt med Sandgrund. Gästerna kom från stora delar av Sverige och även från Norge. Företag la sina representationsresor hit. Många band har spelat på Sandgrundscenen genom åren. Ett band fler gånger än andra – Sven-Ingvars.

– Vi har varit med om hela resan, säger Sven-Erik Magnusson.

År 1987 stängdes Sandgrund för att byggas om och renoveras över sommaren. Åren fram till 1990 var det blomstrande tider.

– Vi får aldrig tillbaka de åren, säger Morgan Ödman.

Ett weekend-samarbete startades med hotell Scandic Winn som blev lyckat. Till slut var det

nästan så att Karlstadspubliken inte fick plats.

En bit in på 1990-talet började nedgången. Det var lågkonjunktur i Sverige. Alla representationsresor upphörde. 1993-1994 gick det riktigt dåligt och man insåg att något måste göras. Man började ha disco och det blev en väldigt framgång. Dansbanden fanns fortfarande kvar och discot kördes på en egen avdelning. Publiken kunde gå mellan disco och dansbandslokalen. Alla gånger var det inte helt lyckat och en del kollisioner uppstod.

Discodelen utökades efter hand men fram till 2003 hade man kvar dansbanden. Sandgrund var enda krogen i Sverige som kämpade vidare med dansband tre dagar i veckan.

Byggs om igen

Det blev allt svårare för banden. Den nya publiken ville ha modernare musik, den äldre publiken gnällde på att de inte ville ha så mycket bugg.

I Stockholm kördes Blue Moon Bar framgångsrikt i Baldakinen regi. Idén kom upp om att göra om Sandgrund i samma anda. Stället byggdes om igen, ljud och ljus för miljontals kronor investerade. Detta för att kunna ha shower som After Shave, Joe Labero, Robert Wells med flera.

En julgala med massor av artister anordnas varje år. Showerna passar både de unga och den mogna publiken. På lördagar är det nattklubb som lockar mellan 1200-1800 gäster varje vecka. Dansbandsdiggarna får nöja sig med en kväll i veckan – torsdagar.

– Det kommer att förbli som det är nu, säger Morgan Ödman.

Krister Mikko, 42 år, är en av dem som tycker det är tråkigt att Sandgrund inte finns längre. Han började gå där vid 18

års ålder och var en trogen besökare under 20 års tid, tills det gjordes om.

– Det var jättekul, ofta var jag där onsdag, fredag och lördag. Då var det lite stil, man kunde vara uppklädd när man gick dit, säger han.

Ingen klass

Han tycker om att dansa mogendans och gillar de klassiska dansbanden som Vikingarna, Wisex och Drifters. Till Sandgrund brukade han gå med ett gäng killkompisar.

– Allt omkring var kul, man dansade, satt och pratade och drack lite.

Krister Mikko gillar inte Blue Moon Bar och tycker inte det är samma klass som förr.

I stället åker han iväg och dansar i Stockholm, Göteborg och på Ålandsfärjan. Han brukar inte få med sig någon annan utan åker oftast ensam.

– Jag skulle gärna vara ung igen och börja om från början.

Höga avgifter

En nyhet är på gång på Blue Moon Bar nu i höst. After Work på fredagar med coverband på scenen, billigare drycker och gratis buffé. Detta för att locka ut folk på fredagar som annars är en svår dag. Konceptet har prövats på Blue Moon Bar i Västerås och slog mycket väl ut. Förhoppningen är att det ska bli lyckosamt även i Karlstad.

Även detta arrangemang är det tänkt ska passa en bred publik. Folk från 18 ånda upp i 70-årsåldern. I målsmans sällskap får även minderåriga följa med så man räknar också med en och annan barnvagn.

En del shower är inbokade för hösten. Den 2 september är det Ladies Night med Martin Stenmark, Peter Magnusson

och Michael Nyqvist. Kvällen är redan fullbokad.

Många tycker det är tråkigt att dansbandens storhetstid är över. Anledningarna till att det har blivit så är enligt Morgan Ödman flera. De som på 80- och 90-talen var ute och dansade flera gånger i veckan har nu kommit upp i åren.

– Det är självklart att man inte går ut lika ofta. Man har andra intressen. Barnbarnen och trädgården ägnas mer tid.

Dansbanden är dyra att hyra in, dessutom krävs ett antal ordningsvakter för att anordna en danskväll. Detta gör att inträdesavgiften blir hög.

De unga i dag kan dessutom inte dansa styrdans.

– I Karlstad går mellan 4 000 och 5 000 personer ut varje helg. Om utställena skulle börja spela dansband skulle de gå hem, tror Morgan Ödman.

Förr gick det till lite annorlunda när man gick ut och roade sig. Vid klockan åtta på kvällen var det kö, man åt mat och hade sitt bord som man utgick ifrån resten av kvällen.

I dag har folk förfester där de umgås och går inte ut förrän halv tolv på natten. Ofta tappar man bort kompisarna så fort man kommer innanför nattklubbens dörrar och återses kanske inte på hela kvällen. Det är också vanligt att man går runt mellan ställena.

Tiderna förändras. Det finns de som tror att dansbanden kommer att få en renässans. Hur det blir med det får framtiden utvisa.

ANNA OSCARSON

...tackar Birgitta Malmer i Karlstad för tipset att titta närmare på Sandgrund och dess besökare. En trisslott kommer med posten!